

„Gæca, son boatta balvaiguim, ja juokke čalbme galgga su oaidnet, maidai si guđek læk su čadarettim.“

Nr. 21. 20ad jakkegærddde.

Korsfjordast 15ad november 1918.

Redakter: Henr. Olsen.

Si bottek.

(Alm. 7, 9, 14).

Si nuorttan ja oarjenge,
si davven ja madden maid
dal bottek sidi min Jesusa lus'
ja gullat su bovddima,
su oaidnet, su gæcadet,
ja gallanet avo sist,
maidnot illo-lavllagin su agalažat dobb'.

Kor: Si bottek buok abi sist,
si vaddoin maid boattalek,
si varinge maid ja vaginge maid,
si bottek dal almidi.
Si garvvodek hæjaidi,
ja dæivvat sin irge dobb',
su gi ruosa muora ald'
sin vuiti balkkanes.

Dobb' joavkko nuft stuores læ,
gi ædnamest bestumge.
I suddo šat læk, i jabnemege maid,
i igja nuft bistevas.
Æi vaivek dobb' gavdnu gal,
buok ođđas læk šaddam fal.
Aive avvo-dille læ, ja moraš gavdnu i.

Gæč' albme læ rappasum,
dal juokkehaš bæssa čokk',
gæn suddok fal læ buok buttestuvvum
min Jesusa vara sist.
Dobb' alme sist rakkasak
si vurddek min alorak.

Engeljoavkok čuojatek sin bovddim-
lavllagid.

Sisasaddijuvvum sardneolbma
N. Opdahl bokte.

Avkotgo dat atte læt kristalaš?

Juo, dat avkot sagga burist, i
aivefal dombæle ællemest, mutto
maidai dam ællemest. Dalle mi
sattepp mannat Ibmel lusa sikke

smava ja stuora dingaiguim, ja son
gulla min, go mi rokkadalap osko
siste; dastgo sust læ buok fabmo
almešt ja ædnam alde.

Ibmel manna i darbaš ballat
jabmemest; dastgo Jesus læ basse-
duttam min havdid ja eritvalddam
dai hirmosvuoda. Son læ cœlkkam
atte son i goassege aigo luottet
min ja i goassege guoddet min.

Valldop mi, guđep læp dovd-
dam atte dat avkot atte læt kri-
stalaš, æmbo Ibmel su sane ala,
ja mi galggap šaddat æmbo ilolaš
ja vuoittevas kristalažak.

Ja don gutte ik læk diktam
ječad gavnatuvvut Jesusest, boade
su lusa, ja don ik galga goassege
gattat dam bæive, go don jorgga-
lik sælge mailbmai.

Sagga æra lakai.

„Vuoi, dat læ sagga æra lakai
go mon legjim jurdašam,“ celki
okta mu nuorra ustebin.

„Mi læ sagga æra lakai?“

„Atte læt bestujuvvum. Buok
læ nuft erotus dast maid mon
legjim vuorddam.“

„Maid vurddik don?“

„Go don sarnodek munji bestu-
jume birra, de jurdašim mon ješ-
aldam: Im mon sate dam dal, dat
læ nuft ollo dingak maid mon gal-
gam dakkat nuftgo kristalaš.“

„Mak dingaid?“

„Go mon šaddam kristalaš, de
mon ferttim mannat Ibmel manaid
čoaaggalmasain, mon galgam rokka-
dallat ja lokkat bibalest. Mutto
moft dat dadde læ æra lakai go
mon legjim jurdašam.“

„Maid oaiveldak don? Don va-
zak goit čoaaggalmasain, don logak

bibalest ja rokkadalak.“

„Juo fal. Mutto dal mon ra-
kista m dakkat dai dingaid. Dat
læ erotus. Mon rakistam Jesus
dal ja damditi læm ilost dakkat
dam maid son datto mon galgam
doaimatet.“

Dat læi rakisvuotta mi dagai
buok æralakai. Jos guttege aibaša
šaddat Ibmel mannan, de i darbaš
son ballat dast atte dat gartta
mendo lossaden. Divte su fal addet
ječas vaimo Ibmeli Jesus nammi;
dalle aiggo vuoigna golgatet Ibmel
rakisvuoda su vaibmoi, ja dalle æi
læk Ibmel bakkomak lossad.

Dat garra rottodavdda — Høerra bagadægje risse.

Dat i sate biettaluvvut atte
Høerra dam aige duodai ja erinoa-
maš lakai læ alggam oappaladdat
olbmuid dam goaves rottodavda
(spanska) bokte. Dat hærjeda dal
gosi mietta mailme ja gaibbeda
ollo oaffarid.

Ridijægje dam šovkkis-fiskades
hæsta alde jotta dal birra buok
ædnami čada ja lagje gaskat su
basteliš liššain sikke vaivašid ja
riggaid, nuoraid ja boarrasid. Ja
moraš ja occalæbme, hætte ja dor-
votesvuotta čuvvuk dam luodai
maņest. Sidak hævotuvvek, oarb-
basak čirrok ja gillajek morrašin-
devddujuvvum dile. Jabmem lutte
i gavdnu arkalmastemvuotta.

Dat læ hirmos duodas aigge,
man siste mi ællep dal. Høerra
bagadægje spiča faippo garraset
rottodavdai bokte dam suddo sisa
vugjum mailme bagjel. Čallaga

einostusak ollašuvvujek dävvaset.

Dat varalaš davdda læ ollim maidai min ædnami. Maidai dat daro ja same albmug boatta dal dovddat Hærra spiča. Mi læimek sestujuvvum soadest ja varragol-gatusast. Mutto læigo Ibmel ožžom gitosa dam oudast? Uccan. Dam sagjai læ attanuššam geppismiela-laš ællemlake ja loikasvuotta.

Mi læimek sestujuvvum nælge gillamušast æmbo go dak ænaš ædnamak. Mutto oažoigo Ibmel duttavašvuoda dam oudast. Aibas uccan. Dađebahabut læ son ucceþ ja æmbo mærest gullam vaidda-lusa ja nimmoræme, go mi alo æþ ožžom nuftgo mi datoimek.

Hærra datoi min sæstet nuft gukka go læi vejolaš, mutto mi æþ bigjam mavso su stuora ansaš-kættes armo åla.

Dal læ son ferttim ravkkalet min, læ ferttim algget risset min albmuga. Moft læ dille dal? Dovd-dapgo mi min oappaladdam-aigamek? Vai lægo ænaš oasse oadde-men ain suddo hævvovuoda siste, dego i mikkege hedid lifče?

Dal sardno Hærra ravvijægje gielain, basse moare siste. Son iskada maidai Sameædnam albmuga su bavčagatte spičain, erinoamaš giettagušša son nuoraid.

Mangasa ællemarpo læ jabmem-engel gaskatčuoppam, si læ vagjo-lam agalašvutti — jogo gadotussi daihe audogas dillai.

Daidda ædnagi lutte ouddan-ittet dat gačaldak: Lægo Ibmel duodai hilggom min? Igo son šat aigo armetet, jeddit min, bæstet ja varjalet min? Igo son aigo gullat dam samealbmug čuorvvom balo ja hæde siste?

Juo, vissaset aiggo son gullat ja arkalmastet, go mi vaimolažat rokkadallap nuftgo gonagas Josafat ja gonagas Salomo:

„Jos likkotesvuotta boatta min guovddo, miekke, rangastus, rottodavdda ja nælge . . . de mi aig-gop čuorvvot duđuji min atestusa-stæmek, ja don aigok gullat ja bæstet.“ 2 Muit. 20, 9.

„Mi læp suddodam ja mænnođam boastot, mi læp læmaš ibmelmatto-mak, ja go si jorggalek ječaidæsek du guvllui obba sin vaimostæsek . . . de don aigok almest, dam

baikest, gost don asak, gullat sin rokkusa ja sin vuollegis adnomuša ja rabedet sigjidi vuoiggadvuoda.“ 1 Gon. 8, 47—49.

Vuoi maggar duottavuoda sanek, dak heivvijek burist min aiggai.

Čuorvo damditi Ibmeli, dastgo son aiggo gullat — gullat du, gi læk hilggom su dærvasvuoda ja buorre beivi siste, mutto dal dai-dak dovddat bakčasid ja jabmem balo. Hærra aiggo gagjot suge, gutte i læk vigetæbme (Job 22, 30) ja vuttivalde ravvijume dam bale go armobæivve læ. Ebr. 3, 13.

Ja go don læk gavdnam bestu-jume, ožžom Jesusa rafhe vaibmo-sad, de ik darbaš ballat jabmemest, dalle šadda dat vuoitton dudnji. Mattago dat læt duotta? Juo, Paulus cælkka: „Dastgo ællet læ munji Kristus, ja jabmet læ munjivuoit-to.“ Filip. 1, 21.

Vare Jesus gavnaši ollo vaib-bam sieloid dam aige, atte ollok, gudek vagjolek gadotusa guvllui, ocašegje Hærra ouddalgo vela dat oktanublogad dibmoge vassa.

H. O.

Lagesvuonast.

Mi oaidnep atte maņemuš aigge læ juo. Jesus læ muittalani su mattaje-gjidasas atte mærkak galggek dapa-tuvvat. »Mutto go dak dapatusak ol-lašuvvagottek, de geččet bajas, bajede-keþ din oividædek bajas, dađemieldego din bestujubme lakkana.«

Loapa mærkain oidnujuvu dat atte værre Kristusak ja værreprofetak galggek boattet ja mangasa fillet.

Basse apostal Johanñes cælkka: »Maņemuš dibmo læ juo, nuftgo di lepet gullam atte antikristus boatta; de læ dal juo ollo antikristusak boat-tam, mast mi dovddap atte min maņe-muš dibmo læ lakka.«

Muttom olmai læ čallam ovta bitta samebladđai, »Nuorttanaste« nr. 17 alde, ja dat bitta algga daina bagjel-čallagin: »Ibmel manaid hærvvasen-

dakkujubme«. Su bittastes čalla son atte evangelium i galga vuost sardne-duvvut ješgæsage. Mutto gula maid Jesus læ cælkkam: »Vuolget olgus mailbmai ja sardnedeket evangelium buok sidnadussi.« Ja Mark. 13. kap. 10. vørsast čuožžo: »Ja vuost fertte evangelium sardneduvvut buok olmuš-šlajaidi.«

»Moft šaddap mi, go mi šaddap hærvvasendakkujuvvut?« jørra son maidai ja vasteda ješ: »Don læk va-gjolam vuoto rikast Jesusin ollo ger-did.« Mutto girkkovanhemak læ go-čodam armorika soaderikan. Mi berrip-manga vaive čađa mannat almerika sisa.

Bitta čalle sardno maidai duhat jage birra. Im mon galibmerd maid son oaiveldaš. Ibmerdašgo son ješge dam maid čalla. Son čalla gukkes bitta ibmerdkættes lakai.

Mi lökkæþ Rom. 2, 19: »Ja don oskeldak ješječad čuovgatem i oapestæ-gjen, sin čuovggan, gudek læ sævd-njadasa siste.«

Dærvuođak must buok samidi. Dam čalla okta boares, jallas sabmelaš, rie-gadam Guovddagæinost, bajasšaddam Karesuando gieldest, assam Ivggost ouddal ja dal Lagesvuonast.

Nils Svendsen.

*

Mi aiggoþ modin sanin čilggetet soames čuogga dam gudnijattujuvvum sisasaddijægjai, dainago mi dast gav-nateþ atte son i oro ibmerdæme dam bitta sistdoalo, mi čuožoi nr. 17 alde blađest. Dat læ vaiddalatte atte soab-masak nuft farga oidnek værreoappon buok evangeliumlaš čilggitusa, maid si bælestæsek æi ibmerd.

Go Jesus cælkka atte »vuost fertte evangelium sardneduvvut buok olmuš-šlajaidi«, de dat i læk dat sæmma go ješgæsage. Damditi berre ibner-duvvut nuft atte evangelium i šadda sardneduvvut ješgæsage, atte ješgutteg olmuš buok olmuššlajain galgga læt gullam evangelium. Ja dat læ stuora erotus: »buok olmuššlajaidi«, ja »ješ-gutteg sierranas olmuš« daina. Nuft atte dat læ čielgos linjak moft bittast čuožžo nr. 17 alde.

Nuþ i oro sisasaddijægje ibmer-dæme oaivvela: »Don læk vagjolam vuoto rikast Jesusin ollo gerdid.«

Bibala olbmak vagjolegje Jesusin vuoto rikast, go si ain legje ædnam alde, maidai »čađa helvet« suina.

Pietar læi vuoto rikast Jesusin Oljovare alde, ja dallego Bassevuoinja almostuvai helludakbasid. Loga maid son jes ouddandoalata 2 Pet. 1, 10—11. Mutto Pietar vagjoli maidai »čada helvet« Jesusin, go son gillai higjadusa su nama diti (1 Pet. 4, 12—16), ja go son šaddai vulusoivid russinavlijuvut. Mutto Jesus læi alelassi su mielde.

Paulus ællemest legje boddok, go son vagjoli Jesusin sikke vuoto rikast ja »helvet čada«.

Daniel vagjoli »helvet čada«, go son læi legjon biejest ja dollaommanest; mutto son oazoi dovdat maidai vuotorika čabbesvuoda, dastgo Jesus læi su mielde. Dan. 6, 23—24.

Buok duotta Ibmel manain læk boddok, go si vagjolek »helvet čada« Jesusin ja go si vagjolek vuotorika čada suina.

Diedostge i oazo oktage Ibmel manna navdašet vuotorika härvvasvuoda ollaset ouddalgo almest. Dabevuollen læ dat duššefal uccedes mai-stadæbme.

Maidai duhat rika harrai læ čielgos linjak. Aido go Jesus læ viežžam su olgusvallijuvvumid ædnam atestusast, sikke dai audogasaid guđek læ ællemen dalle ja daid guđek legje jubmam, de algga duhatjage-rika. Bærgalak læ lokkaduvvum ja giddasæileduvvum duhat jakkai. Dam boddo galggek dak basek raddit Kristusin duhat jage. Go dak duhat jage læ loappam, de luittuvvu bærgalak fast luovos canekaš aiggai. Dalle algga dat stuora atestus, dalle šadda hirnos dille ædnam alde. Soames bibaldulkkučegjek oaiiveldek atte dat bista čieča jage.

Æmbo ja dievvasebbo čilggitus lifči darbašlaš dai duottavuodai harrai Ibmel sanest, mutto sagje blađest i šiettadatte dam.

Red.

Guovddagæinost.

Moadde sane min rakis blađai. Halidam muittalet dam unokas daptusa, mi Guovddagæinost daptuvai 24. oktober. Guokte skuvlabarnača internatast vulgiga vazzet dædnogadde vuolas. Olbmuk oidne ja jerre gosa soai læiga vazzemen, ja ožžu vastadusa atte soai læiga dušše ječanassi vazzemen. Mutto go soai læiga ollim 2 kilometar erit internatast ja boattam

rašes jienja ala, de dogjui dat ja manas guovtos hävvanæiga. Dibmo 3-aige mañnel gaskabæive daptuvai dat ja dimo 10-aige ækkedest algge olbmuk occat manaid.

Skuvlaolmai Aarseth viegai vuolas dædnogadde 5 kilometar muttom dallo ja iskai legjego manak boattam dokko. Si legje juo nokkam. Ised ja bardne dam dalost coggalæiga gabmagid julgidi ja viekkalæiga manaid occat. Dat læi buorre arvvedet, moft dat læi mannam. Dimo 1 mañnel gaskaija gavdne si manaid ja dolvu sodno vissoi; mutto dat læi vægjemættom hæga šat oazžot.

Nubbest æi læk vanhemač, ačče læ jabmam ja ædne læ suomast (?). Nubbest læ goabbašak vanhemač ja vieljak ællemen.

Dat læi arvvedæmest maggar moras dillai si šadde dam sæmma ija. Davja læ vela nuft atte dat gutte læ ænemusat rakistuvvum, eritvaldduvvu fargamusat.

Mutto Ibmel jeđđijekus dai morasstegjid ja oapatifči sin buoredet ællemgærde, ællet nuft moft sudnji læ dokkalaš ja gavnadet buok basiguim dam agalaš ællemest.

Dærvuodak buok kristalaš vieljaidi ja oabaidi gukken ja lakka.

I. K.

* * *

Guovddagæinost muittaluvvu :

Guokte nuorra olbma læba gieskad mannam dam agalaš matkai. Soai læiga 2 vieljača. Matte, gi læi boarrasebbo, læi mannam Voldeni skuvla-olbma-oppi. Mutto soames bæive mañnel go son bođi dokko, dæivai span-skadavdda su. Son jorgeti ruoktot, olli Troandemi, gost son fertti bigjut buoccevissoi ja jami oanekaš buoccam mañnel.

Nubbe bardne, Johan, šaddai valdduvvut vaktan Girkkonjarggi. Go son læi ollim dam mæreduvvum baikkai, de son maidai dæivatalai dam bahas davdast, ja son maidai guđi oanekaš buoccam mañnel dam ællema moraslæge.

Mañnaibacce stuora morraši ja dorvotestvutti ačče, ædne, guokte oaba ja sodno oaba boadnja. Si læk šaddam stuora morraš vuollai. Mutto mi oskop atte Ibmel goitge su armost læ oaidnam dam buorren atte valddet sodno erit dam ædnamast. Ja mi doavvop

Ibmel læ valddam sodno sielo ječas halldoi. Dat lifči buok mavsoleimus. Ja dam mi galggap muittet, guđek læp mañnaibaccam, atte mi oazžot sillomek bestujuvvut.

Mutto alma Ibmel adna fuola buok morasstægje olbmui oudast, go si fal oskok ja rokkadallek sust væke ja jeđđitusa?

Čalla sodno morasstægje maka

Per Mathisen Pentha.

*

Čuorvo mu hættestæive! De mon aigom du bæstet, ja don galgak mu ramedet.“ Salm. 50, 15.

„Bigjet buok din morrasædek su ala! Dastgo son adna fuola din oudast.“ 1 Pet. 5, 7.

Dat læ Hærra jeđditus buok hættestegillajegjidi ja morasstegjidi.

Spanskadavdda.

Dat nuftgočoduvvum spanskadavdda rase ain ollo mærest juokke sajest, ja læ maidai ollo olbmuid juo valddam mieldes dam ragjai, ja daidda ain valddet, jos dat algga gukkeb bistet.

Maidai Lagesvuonast læ juo jabmam dam ragjai 25 — vittagoalmad lokkai olbmu, nuftgo mi diettep, vaiko læ ollo gaddek, gosa æi gula sagaid ærago dampa bokte. Olbmuk bucek mietta gieldda, ja ain vidasebbot æra gielddain.

Dat læ Ibmel Ačē vanhurskes risse. Mutto vare mi valdašimek vara aigest, mi oaidnep atte aige mærkak læ ollasuvvagoattam juokke lakai; mutto olbmuk orrok læme nuft lotkadvuodast — mi duonak æp oro valddemen vara mastege. Vare Ibmel almake addaši dærvvasvuoda.

Lars Persen,

Lagesvuonast.

Dam vides mailmest.

Hävvanam.

Gieldadoavter Holmboe Tromsast læ hävvanam gieskad, go son læi doaktarfidnost jottemen. Ekspedišonvanas dampa baldast juorbasti gobmot. Golbma olbma gæk legje vadnas siste bessi heggi, mutto doavter Holmboe duššai.

Maid dat suoma stuibme læ maksam.

Stuibme Suomaednamest læ gartam divras »dukkoradlamen« dam cœdnami. Dušše stuibme læ dakkam 260 miljon marke olgusgolo. Sæmma aigest læ militærbusetta gorgnum 120 miljon marke. Ruovddemađi tapak stuime vuolde læmaš 170 miljon marke.

Stuibme daihe vuostehakko læ nuft albimuga ja særvvevuoda hærbadus.

Gavppeolmai Ingebrigtsen,

Gamavuonast (Komagfjord) læ alggam bajashuksit salledoljo- ja guollejaffofabrika. Dat galgga læt olles garves boatte gæssai juli manost. Dasa vela galgga rakaduvvut mek. duogjerakkanus ja šlipa.

Stuoradiggevalljim.

Stuoradiggevalljim i læk vela ollaset gærggam, mutto dai maņemuš ođđasi mielde oidnujuvvu, atte 42 høire, 35 venstre ja 15 socialista læ dam ragjai valljijuvvum. Høire læ dakkam stuora ouddanæine dam jage stuoradiggevalljijume vuolde, venstre læ maņasmannam ja socialistak maidai muttom oase.

Stuoradiggevalljim Sameœdnamest čajeta atte lensmanne Kummeneje læ valljijuvvum nuftgo Oarje-Sameœdnam repræsentanta. Nuortta-Sameœdnamest læ Hagb. Lund fast valljijuvvum.

Sameœdnam gavpugin doilujuvvu nubbegærde valljim 11. november.

Mailme-soatte læ orostam.

Tuisklanda, Østerrik-Ungarn ja Tyrkia

ferttijek mieltat dai alliertai cuvkkittatte æktadusaidi.

Kæisar Wilhelm eritgæccam.

Hirmos stuibme Tuisklandast.

Aldagas jottelvuodain læ dat okta ođđa dapatus bagjelsuoivastam daihe mæddelmannam dam nubbe daina maņemuš vakkoin. Hirmastatte jottelvuodain læ soade vuoitok jorram

dai alliertaidi birra buok. Ja bagjelgovddodatte likkoin læ soatteibmel dævddam dai alliertalaš soattehærraid fatmid, maid i oktage mist nuft farga lifci duostam jakket jakkebœle gæccest dastouddal. Sæmma aigest læ centralfamok oaidnam bæccages vuostegieda. gœvad, dak okta værrab go nubbe.

Maidai dat čævllades Tuisklanda, mi nuft ramedatte lakai læi gierddam ja gillam 4 gukkes jage hæde, læ ferttim gæccat čibbi ala vašalaža njune ouddi, dorvastedin su »arino« ala. Ja vela dat bagjelfamolaš tuiske kæisar læ ferttim »sogjalet mulddi« su alla, buokrađđijægje truonost, ja daidda læt gitevaš, jos son bæssa hægaines rafhalaš sađidi.

Dat læ ibmelbilkkadatte gilvvem, mi dal lagje su hirmos duomos. —

*

Æktadusak Tuisklanda harrai.

Dai alliertai gaibbadusak Tuisklanda harrai værjo-orostæme diti læ dal almotuvvum obba mailbmai. Dak læ čieg-ŋalassimanne ja aibas nuolatatte:

Tuisklanda galgga ruoktotaddet Belgien, Frankrika, Elsass-Lothringen. Dak alliertak galggek oažžot halldo-sæsek buok tuiske fabrikaid Rhinen lakkasin, nuftgo vuollasæsek bigjat soames gavpugid. Dasa vela: 5000 kanonaid, 30,000 mašinbissoid, 2000 girddemašinaid, 3000 mina-suppirakkanusaid, 5000 lokomotiv-vavnoid, 150,000 ruovddemađe-vavnoid, 10,000 automobilaid, 100 mæravuolevadnas ja 14 stuora soatteskipa. Bacatusoasse obba soatteflaatast nuolatuvvu værjoin ja valddujuvvu dai alliertai faktijume vuollai.

Nuortta-fronta bælest galgga buok tuiske soattevækka gessujuvvut siskabællai raje.

Tuiske Nuortta-Afrika ruoktotdolujuvvu.

Soattefangak ruoktotsaddijuvvujek. Tuisklanda sisagiddijubme bisotuvvu.

*

Æktadusak Østerrika-Ungarn harrai værjo-orostæme diti læmaš maidai obba garras. Dat ænam ferte ruoktotaddet buok italialaš ænaosid, Serbien ja Montenegro, muttom oase soatteflaatast ja olles friavuoda buok Østerrik-Ungarn ruovddemađi bagjel.

*

Æktadusak Tyrkia harrai.

Dai alliertai æktadusak Tyrkia harrai læ maidai mæreduvvum sin ollesvuodast. Tyrkia læ ferttim rabastet Dardaneller-nurid dai alliertalaš soatte-skipaidi, mak dal sattek boattet Čappisappai. Konstantinopel læ maidai soattehærrai haldost.

Tyrkia galgga maidai luovosluoittefargamusat buok fangaid.

*

Kæisar Wilhelm

læ eritecækkam kæisartruono aldestes ja galgga læt bataram olgus Tuisklandast. Bæggotuvvu atte son galgga valddet orromsaje Ruotarikast. Maidai kronprinsa læ eritecækkam truonovuoiggadvuoda.

*

Stuibmedæbme Tuisklandast.

Stuora stuibmedæbme læ luovvanam gosi mieltta Tuisklanda. Obba Berlin læ barggi ja soaldati haldost, nuft maidai dak æra stuoreb gavpugak. Offiiserak bæccujuvvujek, ja dorrujubme dæivaduvvu mađi alde.

Maidai flaatast læ stuibmedæbme ja doarrom.

Dat maņemuš rađditus læ gometuvvum. Socialista Ebert læ šaddam rikskansler.

Tuisklanda smavastatai rađđijægjek gæccæk erit ovta nubbe maņest. Gona-gasrika Bayern læ dal republikka.

Stuibmedæbme Tuisklandast læ juo ollim maidai Danmarkoi.

Dego duoldde ruitto læ dilalašvuotta dal Gaska-Europast. Sattefal hæitæši dat farga bagjelgovddamest.

*

Soade maņemuš njavkastak.

Aidogo værjo-orostæbme læ fabmoi-boattemen, læ dak alliertam raidnim gosi aibas Frankrika vašalažast, valddam dam ovta gavpug nubbe maņest. Oudastmannam læmaš jodaskam aibas dal maņemusta.

Italia-frontast læ dak alliertak dakkam stuora njavkastæme: 300,000 fangak, 5000 kanonak ja 265,000 hæstak. Dai soattegalvoi værddasaš, mak dai alliertai giedaidi gæccæ buorren Østerrik-Ungarn vuollaiaddem bokte, læ 8000 miljon frans ouddi.

Sajetesvuoda dafhost

ferttijek soames sisasaddijuvvum bittak orrok maņnelidi.